TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 20743
Tarih : 22/10/2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA 51740

Aşağıdaki sorularımın, ***İçişleri Bakanı Mustafa Çiftçi*** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartın
Hakkâri Milletvekili

Adana Kürkçüler F Tipi Kapalı Hapishanesi ile Suluca Yüksek Güvenlikli Kapalı Hapishanesinde mahpusların temel haklarına ilişkin aktarımlar, güvenlik ve disiplin gerekçeleriyle uygulanan infaz rejiminin tecrit, hak kısıtlaması ve insan onurunu zedeleyen uygulamalar üzerinden işleyip işlemediğinin araştırılmasını zorunlu kılmaktadır. İnsan Hakları Derneği (İHD) Adana Şubesi ile Özgürlük İçin Hukukçular Derneği (ÖHD) Adana Temsilciliğinin hazırladığı, Temmuz, Ağustos ve Eylül 2026 dönemini kapsayan hapishanelerdeki hak ihlalleri raporu, 16 Ekim 2026 tarihinde kamuoyuna açıklanmıştır. Raporda Suluca'daki yüksek güvenlikli hapishane ile Kürkçüler F Tipi Kapalı Hapishanesinde tecrit, sağlık hizmetlerine erişimin engellenmesi, kötü muamele iddiaları, beslenme ve hijyen sorunları, sosyal faaliyetlerin kısıtlanması ve tahliye süreçlerine ilişkin sorunlar gündeme getirilmiştir.

DEM Parti Hakkâri Milletvekili olarak 9 Ekim 2026 tarihinde Kürkçüler ve Suluca hapishanelerinde mahpuslarla yaptığım görüşmelerde aktarılanlar, raporda dile getirilen kaygıları somutlaştırmaktadır. Kürkçüler'de mahpuslar, Sayın Abdullah Öcalan'ın özgürlüğüne ilişkin sloganlar nedeniyle iletişim cezaları aldıklarını, kategorize edilerek ayrı bloklarda tutulduklarını ve sohbet ile spor faaliyetlerinin toplu etkinlikler olmaktan çıkarılarak tek başına avluya çıkma biçiminde uygulandığını belirtmiştir. IŞİD/DAİŞ üyeleriyle aynı odada aile görüşmesi yapmaya zorlandıkları, zaman zaman bu kişiler üzerinden politik mahpuslara yönelik tehditlerin yaşandığı ve bazı görevlilerin şovenist tutumlarına hapishane yönetiminin kayıtsız kaldığı da tarafıma aktarılmıştır. Suluca'da ise politik mahpusların adli mahpuslarla aynı katlarda tutulduğu, tehdit şikâyetlerinin dikkate alınmadığı ve barış ile demokratik toplum sürecine uygun bir yaklaşım geliştirilmediği ifade edilmiştir.

Mahpuslar, hapishane yönetiminin tecrit ve insanlık dışı uygulamaları dayattığını, psikolog ve sosyologların bu yaklaşımı sürdürdüğünü, yer değişikliği ve güvenlik taleplerinin karşılanmadığını aktarmıştır. Bu tablo, hak ihlallerinin münferit uygulamalardan değil, hapishane yönetiminin yaklaşımından kaynaklandığına işaret etmektedir.

Sağlık hakkına erişim bakımından aktarımlar özellikle ağırdır. Mahpuslar, hastane girişinde ağız içi arama ve kelepçeli muayene dayatması nedeniyle sevklere gitmediklerini; karaciğer hastası bir mahpusun yaklaşık beş yıldır, üç ayda bir yapılması gereken kontrollerine erişemediğini bildirmiştir. İHD-ÖHD raporunda iki hapishanede 38 hasta mahpus bulunduğu, ağız içi arama dayatması nedeniyle tedavi ve sevklerin engellendiği belirtilmektedir.

Savaş Geçirgen'in hastane sevki sırasında tehdit edildiği, ters kelepçeye ve fiziksel şiddet girişimine maruz kaldığı yönündeki beyanı karşısında, üç haftadır soruşturma açılmadığının aktarılması da ciddi kaygı yaratmaktadır.

Suluca'da mahpusların günün yaklaşık 23 saatini tek kişilik hücrelerde geçirdiği ve yalnızca bir saat havalandırmaya çıkabildiği yönündeki iddialar ile yakın dönemde bir mahpusun yaşamına son verdiğine ilişkin rapor aktarımı, tecrit rejiminin ruhsal ve bedensel sonuçlarının bağımsız biçimde araştırılmasını gerektirmektedir. Kitap kotaları, "Demokratik Komünal Toplum Manifestosu" adlı kitaba el konulduğu iddiası, Demokratik Modernite'nin son üç sayısının verilmemesi, Evrensel ve Yeni Yaşam gazetelerine erişimin kısıtlanması; yetersiz yemek, içme suyuna erişimde kota ve hijyen sorunları da mahpusların yaşam koşullarını ağırlaştırmaktadır. Sohbet, spor ve atölye faaliyetlerinin sınırlandırılması ile Gözlem ve Sınıflandırma Kurullarının keyfî kararlarla tahliyeleri geciktirdiği yönündeki iddialar ayrıca açıklığa kavuşturulmalıdır.

Anayasa'nın 10'uncu maddesindeki eşitlik ilkesi, 17'nci maddesindeki kötü muamele yasağı, 56'ncı maddesindeki sağlık hakkına ilişkin devlet yükümlülükleri ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesi, özgürlüğünden yoksun bırakılan kişilerin insan onurunun korunmasını gerektirir. Hapishanelerde güvenlik, sağlık hakkının, insan onurunun ve temel özgürlüklerin askıya alınmasının gerekçesi olamaz. Demokratik çözüm ve toplumsal barış yönündeki beklentilerin güçlendiği bir dönemde, politik mahpuslara yönelik ayrımcı ve dışlayıcı uygulama iddialarının araştırılması; hak ihlallerinin giderilmesi, sorumluların açığa çıkarılması ve bağımsız denetimin sağlanması demokratik hukuk devletinin gereğidir.

Bu bağlamda;

1. Adana Suluca Yüksek Güvenlikli Kapalı Hapishanesi ile Kürkçüler F Tipi Kapalı Hapishanesinden hastaneye sevk edilen mahpuslara ağız içi arama uygulamasını hangi birime bağlı personel gerçekleştirmektedir? Bu uygulamayı yapan personelin bağlı olduğu kurum, görev ve yetki alanı nedir? Uygulamanın dayanağı olan mevzuat hükümleri, yazılı emirler, talimatlar ve kurumlar arası protokoller nelerdir?
2. Temmuz-Eylül 2026 döneminde Suluca ve Kürkçüler hapishanelerinden hastaneye sevk edilen kaç mahpusa ağız içi arama uygulanmıştır? Bu uygulamayı kabul etmediği için hastaneye sevki yapılmayan, ertelenen veya iptal edilen mahpus sayısı kaçtır? Uygulamaya ilişkin mahpus şikâyeti, idari inceleme veya soruşturma kaydı bulunmakta mıdır? Varsa sonuçları nelerdir?
3. Ağız içi arama uygulamasının mahpusların tedaviye erişimini engellememesi, gereksiz veya ölçüsüz güvenlik tedbirlerinin önlenmesi ve hastane muayenesinin insan onuruna uygun biçimde yapılması için Bakanlığınızca hangi tedbirler alınmaktadır? Mahpusların sağlık hizmetlerine erişimini güvence altına almak amacıyla Adalet ve Sağlık Bakanlıklarıyla ortak bir inceleme, protokol değişikliği veya denetim çalışması yürütülmekte midir? Ağız içi arama ve kelepçeli muayene dayatmasıyla ilgili iddialar hakkında bağımsız inceleme başlatılacak mıdır?